

Jinakost v českých moderních a soudobých dějinách

Kurz v rámci výuky **Čtení a interpretace textů k moderním dějinám a soudobým dějinám** v zimním semestru akademického roku 2024/2025.

doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D, Mgr. Eliška Švarná
čtvrtek 15:50–17:25
místnost č. 201

Jinakost neboli *otherness* či *Anderssein/Andersheit* představuje jeden z relativně stále neokoukaných konceptů společenských i humanitních věd. Nemusí jít nutně o historikům dobře známé hledisko *my* a *ti druzí*. Přesto spolu obě perspektivy mohou komunikovat.

Jistě lze *jinakost* chápat pozitivně jako projev rozmanitosti a různorodosti, může však být i prostředkem negativního vymezení odlišností, a tedy i obtížně překonatelných a překonávaných rozdílů. Přemýšlíme-li přitom o odlišnostech, vycházíme často nereflektovaně z vnímání sebe sama – *jinakost* konceptualizuje nejen *ty druhé/jiné/odlišné*, ale i *nás*, kteří o *odlišném* hovoříme. Zrcadlí a tematizuje naše normy a hodnoty. To, co považujeme za běžné, normální, očekávané, známé, žádoucí... Z pohledu společenských i humanitních věd je tudíž snadno identifikovatelná coby konstrukce.

Pokud hledáme v českém akademickém prostoru soustavnější pozornost věnovanou *jinakosti*, narazíme dříve či později na téma odlišností duševních či tělesných, jak je tuzemskému publiku přibližují například texty socioložky Kateřiny Kolářové (FHS), jimiž také po teoretické stránce seminář otevřeme. Jak si ale s dobovými reflexemi tělesné, duševní nebo třeba rasové jinakosti poradíme my jako historikové moderních a soudobých dějin? Co nám vybrané texty jdoucí napříč 19. a 20. století řeknou... o kom a o čem vlastně?

Podmínky atestace (budou dále specifikovány):

Zápočet – aktivní účast v hodinách, pravidelná docházka, průběžné psaní a odevzdání podkladových reflexí

Zkouška – aktivní účast v hodinách, pravidelná docházka, průběžné psaní a odevzdání podkladových reflexí, písemná práce v rozsahu 5 ns